

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro tertio Decretalium, In Quo De Obligationibus, Beneficiis, Aliisque Juribus Clericorum saecularium, & Regularium agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1676

Titulus XLI. De Celebratione Missarum, & Sacramento Eucharistiæ, & divinis officiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98275](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98275)

res fuerint combusti, vel devastati, aut abbrasi, ex toto, vel ex maiore parte, n. 8. Tertius casus est, si totum Ecclesiæ ædificium, sive casu fortuito, sive consulto destruitur, non tantum quoad tectum: sed etiam quoad parietes, ita, ut ex toto, vel saltem ex maiore parte sint destructi, tunc Ecclesiæ amittit consecrationem, & de novo est consecranda, n. 9. An, si parietes Ecclesiæ, non simul, & in totum: sed paulatim per partes minores, seu parvas destruantur, aut corruant, ita tamen, ut nunquam major pars simul destructa sit, Ecclesiæ de novo sit consecranda? cit. n. 9.

§. III. Quot, & quibus modis polluitur, sive violetur Ecclesiæ, ita, ut in ea divina Officia celebrare non liceat, priusquam reconcilietur: ac quomodo, & à quo Ecclesiæ polluta reconcilianda sit?

ASSERTIO I. Ecclesiæ pluribus modis polluitur. Veluti 1. Per homicidium factum in Ecclesiæ, idque voluntarium, & iniuriosum, vel saltem contra Religionem, ac reverentiam loco sacro debitam, commissum, ut, si mors inferatur reo per sententiam iudicis, n. 10. 2. Polluitur Ecclesiæ, per vulnera ibi inflicta, citra mortem, sive per humani sanguinis effusionem, eamque copiosam, & voluntarie factam, num. 11. 3. Polluitur per adulterium, vel aliam illicitam copulam carnalem, & quamcunque voluntariam, & illicitam seminis effusionem, intra Ecclesiæ factam: imò etiam per actum conjugalem; quia fit iniuria, & irreverentia loco sacro: nisi necessitas excuset, ut, si conjuges Ecclesiæ inclusi esse cogantur: debet autem fornicatio, vel seminis effusio esse publica, vel occulte facta, postea publicè innotescere, nu. 12. 4. Polluitur Ecclesiæ, si in illa sepeliatur fidelis excommunicatus, & quidem post Concilium Constantiense, nominatim excommunicatus, vel notorius percussor Clerici, n. 13. 5. Polluitur Ecclesiæ per sepulturam hominis infidelis, aut non baptizati, n. 14. An Ecclesiæ consecrata, vel benedicta ab Episcopo notoriè excommunicato polluitur? n. 15. An violatâ Ecclesiâ, violentur etiam ædificia ei coherrentia, ut sacristia, vel turris, aut tectum Ecclesiæ? n. 16. Si alia percussio, etsi enormis, fiat intra Ecclesiæ, citra sanguinis effusionem, non polluitur Ecclesiæ, num. 17. Quibus casibus, polluitur Ecclesiæ, etiam non consecrata: modò ad Divinum cultum auctoritate Episcopi sit destinata? n. 18. Aff. 2. Ecclesiæ consecrata, si polluta fuit, reconciliari potest, ac debet per asperisionem aquæ consecratæ, cum vino, & cinere, & sale: si verò Ecclesiæ tantum sit benedicta ab Episcopo, potest reconciliari per asperisionem simplicis aquæ benedictæ, per simplicem Sacerdotem, n. 19. Aff. 3. Si Ecclesiæ consecrata polluta fuit, ea conciliari potest, ac debet aquâ per Episcopum benedictâ, & quidem ab Episcopo proprio, vel ejus mandato, per alium: per simplices verò Sacerdotes hujusmodi reconciliatio fieri non potest, etiam aquâ per Episcopum benedictâ, nu. 20. Consecratio Ecclesiarum non potest ab Episcopo committi Clericis inferioribus non Episcopis, n. eod. Aff. 4. Si Ecclesiæ non consecrata, sed benedicta tantum, vel publicè deputata ad cultum Divinum polluta fuit, ea reconciliari potest aquâ non benedictâ ab Episcopo, sive aquâ lustrali benedictâ per simplicem Sacerdotem, n. 21.

§. IV. De Consecratione, & execratione, sive violatione Altaris.

Duplex est Altare, immobile, quod lapideum esse debet, & mobile, seu portatile. Et quod sit edificium inter utrumque? n. 22. Queritur 1. Quando, sive in quibus casibus Altaria execrentur, sive consecrationem amittant, ita, ut iterum consecrari debeant? Respon. Altare, sive mobile, sive immobile amittit consecrationem 1. Per fractionem notabilem lapidis, in quo continetur sigillum mensæ superioris, vel lapidis altaris portatilis, nu. 23. Altare suum execratur, si lapis, seu mensa superior, cui est altaris, amoveatur, n. 24. Proponuntur Capitula, in quibus agitur de execratione, seu violatione altarij, n. 25, 26, & 27. An, si violetur, vel spoliatur sigillum altaris, hoc consecrationem amittat? n. 26. Quer. 2. An Ecclesiæ execrata, vel polluta, etiam Altare execretur, vel polluitur? Respon. Si Ecclesiæ consecrationem amittat, non ideo Altare etiam illam perdit, & è converso: at verò polluta Ecclesiâ, omnia Altaria fixa polluta censentur, & vice versâ, nu. 28. Possunt in una Missa, & una eademque Ecclesiâ plura Altaria simul consecrari, n. 29.

§. V. De consecratione, pollutione, & reconciliatione Cæmeterij.

Quer. 1. Quomodo Cæmeterium consecratur, aut benedicatur? Respon. consecratur, vel benedicatur eodem modo, quo Ecclesiæ: & hac consecrata, etiam Cæmeterium ei conjunctum consecratum præsumitur, n. 30. Quer. 2. Quibus modis Cæmeterium polluitur, & reconciliatur? Respon. iisdem modis pollutionis, quibus Ecclesiæ, nu. 31. Et eodem quoque modo reconciliatur, num. 32. Quer. 3. An polluta Ecclesiâ, polluitur etiam Cæmeterium, & vice versâ? Respon. Ecclesiâ polluta, censetur etiam pollutum Cæmeterium illi contiguum, sed non remotum: contra verò polluto Cæmeterio, non censetur polluta Ecclesiæ. Quod, si plura sint Cæmeteria contigua, polluto uno, non est pollutum alterum illi contiguum, licet per portum de uno, ad alterum detur ingressus, nu. 33. Quid, si porta intermedia polluitur, an etiam polluantur Cæmeteria, vel quodnam ex illis? n. 34.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.	IN SEXTO.
c. 1. n. 25.	c. 6. cit. n. 27.
c. 2. n. 2.	c. 7. n. 13. 31. & 32.
c. 3. n. 27.	c. 8. n. 4. & duob. seqq.
c. 4. n. 10. & 11. nu. 19.	c. 9. n. 20.
c. 5. n. 29.	c. 10. & ult. n. 18. & 19.
	c. unic. n. 33.

TITVLVS XLI. DE CELEBRATIONE MISSARUM, ET SACRAMENTO Eucharistiæ, & Divinis Officijs.

Cap. 2. prohibetur, ne Laici, singulis diebus, audiant Missam votivam, sed Missam de Feria, vel Festo occurrente, n. 1. Cap. 3. Sufficit Sacerdoti, semel in die unam Missam celebrare, excepto die Nativitatis Domini, & ex causa necessitatis, n. 2. Cap. 4. In diebus profestis, non dicitur in Missa Hymnus Angelicus, nec Symbolum Apostolorum, nec Hymnus Ambrosianus in Laudibus, n. 3. Cap. 5. Ablutio lumborum da est, infuso vino: nisi alia Missa eo die sit legenda, n. 4. Cap. 6. Si quæ verba sunt in Canone Missæ, quæ ab Evangelistis dicta non sunt, credendum est, quod

Apostoli à Christo acceperunt, & Successores eorum ab Apostolis, n. 6. In Sacramento Eucharistiae hæc tria sunt distinguenda, forma visibilis, sive species panis, & vini, & Sacramentum, hoc est, signum rei sacræ, & non res; & virtus charitatis, & unitatis, quæ est res, & non Sacramentum, n. 6. In Sacramento Eucharistiae probabilis est, aquam cum vino in sanguinem converti; n. 7. Qualiter Oratio secretæ in Festo S. Leonis immutata est? *nu. eod.* Cap. 7. Sacerdos, qui Hostiam non consecratam portigit, gravius peccat, quam ille, qui in peccato mortali consecrat, n. 8. Cap. 8. Christus fuit verus DEUS, & homo, constans vero, & non phantastico corpore. Item ex latere Christi, non phlegma, sed vera aqua profudit, *num. 9.* Cap. 10. Eucharistia debet aservari in loco mundo, & obsecurato. Et cum elevatur in Missa S. Hostia reverenter à populo adorari, & cum lumine deferri ad infirmos debet, transgressores vero graviter sunt puniendi, *nu. 10.* Cap. 11. Missæ duæ Conventuales celebrari debent in Ecclesiis Collegiatis: una pro defunctis, altera de Festo, vel Feria currente, *nu. 11.* Cap. 12. Episcopus tantum in die Cænæ debet Missam celebrare, & Christum conficere, n. 12. Cap. 13. In Sacrificio Missæ, plus vini, quam aquæ est apponendum, *nu. 13.* Cap. 14. *¶ ult.* Sacerdos, qui sine aqua vino admixta, & sine igne, seu lumine, vel in pane fermentato, aut calice ligneo, Missam celebrat, ab Officio, & Beneficio est deponendus, n. 14. Quæ preces in Missa pro necessitatibus Ecclesiæ sint dicendæ? *cit. n. 14.*

§. II. Proponuntur Capitula, quæ ad Divina Officia pertinent.

Cap. 1. Clericus, Horas Canonicas dicere debet horis competentibus, etsi ex justa causa possit eas persolvere manè, usque ad Vesperas inclusive, n. 15. Cap. 9. Prælati, & Clerici præcipitur in virtute obedientiæ, ut Officium nocturnum pariter, ac diurnum studiosè, & devotè celebrent, n. 16. Clement. 1. Prælati, eorumque Superiores curare debent, ut in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, ac Regularibus, horis debitæ, devotè psallatur, & in alijs Ecclesiis debitè, ac devotè Divinum Officium celebretur, n. 17. Clement. 2. Clerici, etiam Religiosi, commentales, ac domestici Cardinalium, vel Episcoporum possunt in Divinis Officijs se ipsis conformare, n. 18.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 15.	c. 10. n. 10.
c. 2. n. 1.	c. 11. n. 11.
c. 3. n. 2.	c. 12. n. 12.
c. 4. n. 3.	c. 13. n. 13.
c. 5. n. 4.	c. 14. <i>¶ ult.</i> n. 14.
c. 6. n. 5. & 7.	IN CLEMENTINIS.
c. 7. n. 8.	In Clement. 1. n. 17.
c. 8. n. 9.	Clement. 2. n. 18.
c. 9. n. 16.	Extravag. unic. n. 14.

TITVLVS XLII.

DE BAPTISMO, ET EJUS EFFECTU.

§. I. De forma Baptismi, & immersione, sive aspersione aquæ, & alijs quibusdam ad Baptismum pertinentibus.

Baptizatus non est parvulus, si non dicatur, Ego te baptizo, in nomine Patris, &c. quamvis ter im-

mergetur in aqua: pronomen tamen Ego, & amen, non requiritur ad essentiam, n. 1. Baptismus validè administratur, sive conferatur, immersione corporis in aquam, eaque binâ, vel unâ tantum: sive aspersione tantum aquæ: in qua re tamen in praxi observanda est consuetudo cujusque Diocesis, *num. 1.* Conciliantur Canones, qui sibi invicem adversari videntur, circa formam verborum Baptismi, n. 2. An valeat Baptismus collatus in nomine S. Trinitatis, vel Christi, non expressis tribus Personis Divinis? *n. eod.* Cap. 2. Si probabiliter dubitetur, an quis fuerit baptizatus, is baptizandus est sub conditione, n. 3. Cap. 4. Nemo potest se ipsum baptizare, etiam instante mortis periculo; quia debet esse distinctio personarum inter baptizantem, & baptizatum, n. 4. Cap. 5. Non valet Baptismus, si desit verbum, seu forma verborum, vel aquæ elementum, n. 6. Baptizati à Latinis, non debent à Græcis rebaptizari, n. 7. In Clement. unic. Baptismus non debet conferri: nisi in Ecclesiis, in quibus sunt fontes ad hoc deputati: præterquam, si sint Regum, vel Principum liberi, vel necessitas non permittat, ut baptizandi deferantur ad Ecclesiam, *num. 8.*

§. II. De effectu Baptismi.

Baptismus utiliter confertur parvulis, licet actui nō credant, nec intelligant, & remittitur eis peccatum originale: imò etiam fides, charitas aliæque virtutes, ijs infunduntur, quoad habitum, etsi non quoad actum, donec adulti fiant. Verum peccatum originale, quod contrahitur, sine consensu, remittitur etiam sine consensu parvulis, vi Sacramenti: secus est de actuali peccato, quod sicut committitur cum consensu, ita sine eo non relaxatur. Peccatum originale, per Baptismum dimittitur parvulis, etsi consentire non possint: adultis verò amentibus, vel dormientibus, qui non consentiunt, in Baptismo non dimittitur peccatum actuale, imò nec originale. Qui terroribus, & supplicijs violenter trahitur ad Baptismum, & ne aliud damnum incurrat, illum suscipit, recipit Sacramentum, & cogendus est ad observantiam fidei Christianæ. Qui verò nunquam consentit, sed penitus contradicit, nec rem, nec characterem suscipit Sacramenti. Item, si dormientes, vel amentes baptizentur, qui antequam dormirent, vel insanirent, contradicebant, non accipiunt characterem Sacramenti: si verò non contradicebant, sed sunt Cathecumeni, baptizati in somno, vel amentia, recipiunt characterem Sacramenti, n. 9.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 1.	c. 5. n. 6.
c. 2. n. 3.	c. 6. <i>¶ ult.</i> n. 7.
c. 3. n. 9.	IN CLEMENTINIS.
c. 4. n. 4. & seq.	Clement. unic. n. 8.

TITVLVS XLIII.

DE CLERICO NON BAPTIZATO.

Cap. 1. Si Presbyter cognoscatur, quod non fuerit baptizatus, baptizari debet, & iterum ordinari, n. 1. Cap. 2. Is, qui non est baptizatus, salvari potest, si probabiliter credat, se esse baptizatum, *nu. 2.* Peccatum originale non tantum dimittitur per Baptismum fluminis, sive aquæ: sed etiam per Baptismum sanguinis, cum quis pro Fide Christi occiditur,